

Arvioinnin käsikirja

Tammelan kunta

1.8.2019

Sisällys

1	Johdanto	3
2	Arviointi lukuvuoden aikana	4
	2.1 Opiskelusuunnitelma	6
	2.2.Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet	7
	2.3 Formatiivinen arviointi	8
	2.4 Arviointikeskustelu / nivelvaihekeskustelu	8
	2.5 Välitodistus	9
3	Arviointi lukuvuoden päätteeksi	10
	3.1 Laaja-alaisen osaamisen arviointi	10
	3.2 Lukuvuositolodistus	10
4	Käyttätymisen arviointi	10
	4.1. Käyttätymisen tavoitteet Tammelassa	11
	4.2 Käyttätymisen arviointi 1.- 4.luokilla	13
	4.3 Käyttätymisen arviointi 5-9-luokilla	13
5	Tehostetun ja erityisen tuen oppilaan arviointi	13
	5.1 Opiskelun erityiset painoalueet	13
	5.2 Oppiaineen yksilöllistäminen	14
6	Erytisessä tutkinnossa suoritettut opinnot – esimerkiksi kotiopetuksessa olevan oppilaan arviointi	15
7	Maahanmuuttajaoppilaiden arviointi	16
	7.1 Valmistavan opetuksen oppilasarviointi	16
	7.2 Yleisopetuksessa opiskelevien oppilasarviointi	16
8	Päätösarviointi	17
9	Käytettävät todistukset	18
10	Liitteet	19

1 Johdanto

Oppimisen arviointi Tammelassa 1.8.2019 alkaen

Tällä hetkellä Suomen kunnat toteuttavat kouluissaan opetusta perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (määräys 104/011/2014) mukaisesti. Tammela on laatinut paikallisen opetussuunnitelman yhteistyössä Forssan seudun kuntien kanssa. Seutukunnallisessa yhteistyössä ovat mukana Forssa, Humppila, Jokioinen, Tammela ja Ypäjä.

Seutukunnallista opetussuunnitelmaa arvioidaan ja päivitetään jatkuvasti. Uusin versio löytyy aina ajantasaisesti osoitteesta <https://peda.net/forssa/ops2016/ol>. Tammelan perusopetuksen Pedanet-sivuilla on linkki tähän, jotta huoltajienkin on helppo tutustua nykyiseen opetussuunnitelmaan.

Tammela poikkeaa joiltain osin seutukunnan yhteisestä opetussuunnitelmasta. Lähinnä arvioinnin osalta, koska Tammelassa haluttiin pitää kiinni vuosien saatossa hyviksi todetuista, nykyisen opetussuunnitelman mukaisista arviointikäytänteistä. Tammelan lisämausteet yhteisen opetussuunnitelman arviointipakettiin on nyt koottu yksiin kansiin ”Arvioinnin käsikirjaksi”.

Arvioinnin käsikirjan tekemiseen ovat osallistuneet Tammelan kaikki koulut lukuvuoden 2018-2019 aikana erillisen arviointityöryhmän johdolla. Kevätlukukauden lopulla käytösarviointiin liittyvät asiakirjat kävivät koulujen oppilaskuntien keskustelussa. Sivistyslautakunnan käsittelyn jälkeen arviointikäsikirja esitellään huoltajille elokuussa 2019. Mahdolliset kommentit käsitellään koulunjohtajakokouksessa ja tehdään tarvittavat toimenpiteet lukuvuoden 2019-2020 aikana.

Arviointikäsikirjan tavoitteena on selkeyttää ja yhdenmukaistaa arviointiajatuksia opettajille, koska kattava tietopaketti löytyy nyt samasta paikasta. Tammelan toimintamalli on helppo toimittaa myös uusille opettajille. Yhtenä käsikirjan tavoitteena on tehdä koulun arkea tunnetummaksi huoltajille, avata nykyisen opetussuunnitelman mukaista toimintaa ja arviointia koulussa sekä korostaa opetussuunnitelman mukaista vuorovaikutusta kotien kanssa. Arviointikäsikirjan kautta oppilaiden arviointia voidaan tehdä näkyväksi myös sille tärkeimmälle kohderyhmälle, oppilaille. Esimerkiksi käytöskriteerien keskustelun kautta konkreettisia tavoitteita on helpompi oppilaankin asettaa ja työskennellä niitä kohti.

2 Arviointi lukuvuoden aikana

Oppimisen arviointi on osa päivittäistä oppimisprosessia. Arviointi kohdistuu yksilön oppimistaitojen, työskentelytaitojen sekä käyttäytymisen kehittymiseen, eikä sen tavoitteena ole verrata oppilaita keskenään. Tavoitteena on tehdä näkyväksi oppimiselle asetetut tavoitteet, miten niitä on saavutettu ja miten omaa oppimista voisi parhaiten edistää.

Lukuvuoden aikana annettavan formatiivisen arvioinnin tarkoituksena on ohjata oppilasta kehittämään oppimisprosessiaan. Formatiivisen arvioinnin seurannassa voidaan käyttää opettajan valitsema työkaluja. Lukuvuoden aikana oppilas tekee itsearviointia sekä vertaisarviointia. Arviointi on jatkuvaa, motivoivaa ja innostavaa. Jokaiselle oppilaalle kirjataan lukuvuoden alussa opiskelusuunnitelma. Sen kirjaamiseen osallistuvat opettaja, huoltajat sekä oppilas. Lomakepohja löytyy Wilmasta ja sen käsittely hoidetaan sähköisesti. Tavoitteiden saavuttamista arvioidaan vuorovaikutuksessa oppilaan, huoltajien ja opettajan kanssa arviointikeskustelussa.

Vuosiluokat 1 - 6

Tammelassa alaluokkien 1., 3., 4. ja 5. luokan huoltajien kanssa käydään joulutammikuussa arviointikeskustelu, johon osallistuu myös oppilas. Arviointikeskustelun toteutuminen merkitään jokaisen oppilaan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan. Toisella ja kuudennella luokalla arviointikeskustelun korvaa nivelvaihekeskustelu maaliskuussa, joka tulee myös merkitä opiskelusuunnitelmaan, kun se on toteutettu oppilaan ja huoltajien kanssa.

Jokaisen lukuvuoden päättyessä oppilaan osaamista arvioidaan lukuvuositolustuksella, jonka pohja on laadittu seutukunnallisesti. Oppilaan käyttäytymistä arvioidaan sanallisesti 1.-4. luokalla erillisellä liitteellä lukuvuositolustuksen yhteydessä. Viidenneltä luokalta lähtien käyttäytymistä arvioidaan numeerisesti liitteenä esitettyjen käyttäytymiskriteerien mukaisesti.

Vuosiluokat 7-9

Yläkoululaisen oppimista arvioidaan joulukuussa välitodistuksella, alkuvuodesta arviointikeskustelussa ja keväällä lukuvuositolustuksella tai päättötodistuksella. Päättöarvioinnissa numeerinen arviointi perustuu osaamisen tasoon. Valinnaiset kahden vuosiviikkotunnin taito- ja taideaineet arvioidaan osana pääaineen arvosanaa. Yhden vuosiviikkotunnin valinnaiset aineet arvioidaan hyväksyty/hylätty -merkinnällä. Mikäli valinnaisaineen opiskelu jää kesken, silloin todistukseen tulee merkintä osallistunut. Muut kahden vuosiviikkotunnin valinnaisaineet arvioidaan numeroilla.

	1.luokka	2.luokka	3.luokka	4.luokka	5.luokka	6.luokka
luku- vuoden alkaessa	opiskelu- suunnitelma	opiskelu- suunnitelma	opiskelu- suunnitelma	opiskelu- suunnitelma	opiskelu- suunnitelma	opiskelu- suunnitelma
väliar- viointi	arviointi- keskustelu (joulu- tammikuu)	nivelvaihe- keskustelu (maalis- huhtikuu)	arviointi- keskustelu (joulu- tammikuu)	arviointi- keskustelu (joulu- tammikuu)	arviointi- keskustelu (joulu- tammikuu)	välitodistus nivelvaihe- keskustelu (maalis- huhtikuu)
luku- vuoden päät- tyessä	lukuvuosi- todistus käyttäyty- misliite	lukuvuosi- todistus käyttäyty- misliite	lukuvuosi- todistus käyttäyty- misliite	lukuvuosi- todistus käyttäyty- misliite	lukuvuosi- todistus	lukuvuosi- todistus

	7.luokka	8.luokka	9.luokka
luku- vuoden alkaessa	opiskelusuunnitelma	opiskelusuunnitelma	opiskelusuunnitelma
joulukuu	välitodistus	välitodistus	välitodistus päättöarvioinnin mukaisesti
joulukuu- helmikuu	opiskelusuunnitelman päivitys työskentelytaitojen itsearviointi	opiskelusuunnitelman päivitys työskentelytaitojen itsearviointi	opiskelusuunnitelman päivitys työskentelytaitojen itsearviointi
	arviointikeskustelu	arviointikeskustelu	arviointikeskustelu
luku- vuoden päätyessä	lukuvuositodistus	lukuvuositodistus	päättötodistus

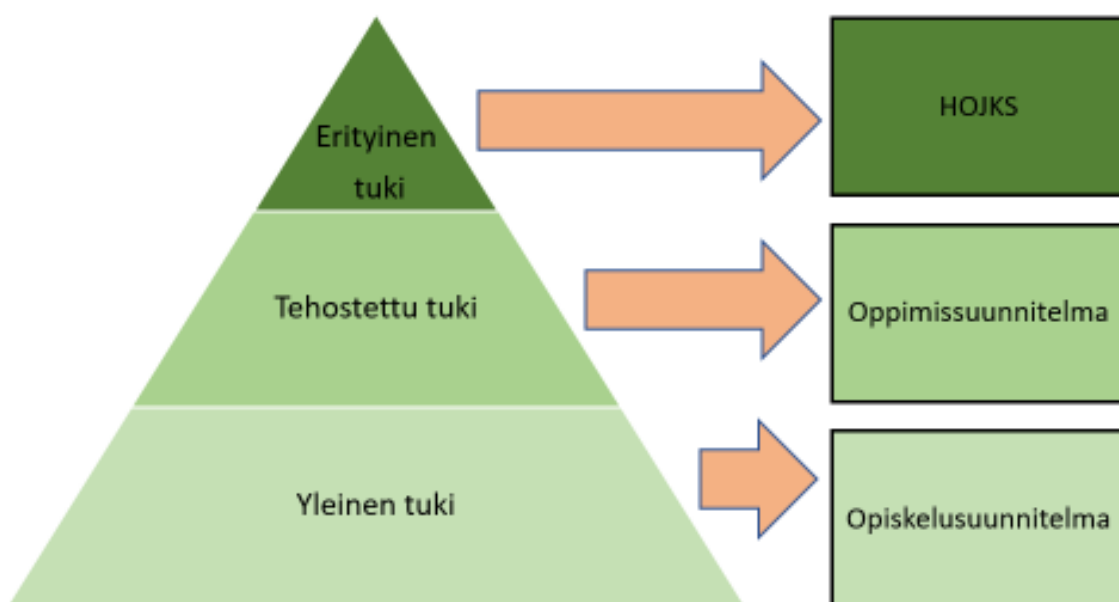
2.1 Opiskelusuunnitelma

Opiskelusuunnitelma laaditaan kaikille yleisen tuen oppilaille lukuvuosittain. Opiskelusuunnitelman perustana ovat opetussuunnitelmassa määritellyt laaja-alaisen osaamisen tavoitteet, jotka asetetaan kuluvalle lukuvuodelle opiskelusuunnitelman laatimisen yhteydessä.

Opiskelusuunnitelmaan kirjataan oppimistavoitteita kuluvalle lukuvuodelle sekä oppilaan vahvuuksia. Suunnitelma sisältää tietoa koulunkäyntitaidoista sekä oppiaineista, jotka sujuvat ja joissa oppilaalla on haasteita. Tämän lisäksi opiskelusuunnitelmaan kirjataan oppilaan hyvinvointiin liittyviä asioita.

Opiskelusuunnitelman laatii sähköisesti luokanopettaja tai luokanvalvoja yhdessä oppilaan ja huoltajien, sekä tarvittaessa muiden oppilasta opettavien opettajien kanssa. Opettaja avaa oppilaalle lukuvuoden alussa uuden opiskelusuunnitelman Wilmaan. Oppilas ja huoltaja täyttävät opiskelusuunnitelman kotona syyskuun loppuun mennessä. Luokanopettaja tai luokanvalvoja kirjoittaa omat kommenttinsa huoltajien kommenttien jälkeen syyslomaan mennessä. Opettajat kirjoittavat kommenttinsa, vaikka huoltaja ei pyynnöstä huolimatta täytä omaa osuuttaan. Opiskelusuunnitelmaa käytetään arviointikeskustelun runkona. Opiskelusuunnitelma suositellaan lukittavan heti arviointikeskustelun jälkeen.

Opiskelusuunnitelmaa ei laadita oppilaille, jotka ovat tehostetussa tuessa tai heillä on erityisen tuen päätös. Heille laaditaan tehostetun oppimissuunnitelma tai erityisen tuen henkilökohtaisen oppimisen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS).

2.2.Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet

Opetushallituksen linjaamat seitsemän laaja-alaisen osaamisen tavoitetta kulkevat mukana kaikissa oppiaineissa kaikilla luokka-asteilla. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan osana yksittäisten oppiaineiden arviointia väli- ja lukuvuositodistuksissa. Niitä arvioidaan myös lukuvuoden aikana. Seutukunnalla on käytössä yhteinen pohja tähän, joka löytyy seutukunnallisesta opetussuunnitelmasta arviointikaavakeliitteenä.

Tammelan arviointiryhmä laati keväällä 2019 kuntaan uusia lomakkeita, joissa tuodaan esille oppilaiden vahvuuksia ja oppilaan itse asettamia tavoitteita lukuvuodelle. Arviointiryhmän laatimat lomakkeet löytyvät liitteenä sivuilta 20-25..

Parhailaan kunnassa kehitetään ja pohditaan sähköisen arviointityökalun käyttöönottoa.

Opettaja voi valita näistä tai jostain muusta vaihtoehdosta luokalleen sopivia laaja-alaisen osaamisen arviointitapoja. Vähintään yksi arviointi olisi hyvä dokumentoida lukuvuosittain ja tiedottaa se myös kotiin esimerkiksi arviointikeskustelun yhteydessä tai todistuksen liitteenä.

2.3 Formatiivinen arviointi

Valtaosa lukuvuoden aikana suoritettavasta arvioinnista on formatiivista, jatkuvaa arviointia. Se toteutetaan osana päivittäistä opetusta. Formatiivinen arviointi edellyttää opettajalta oppimisprosessin havainnointia ja vuorovaikutusta oppilaiden kanssa. Opetus ja arviointikäytännöt suunnitellaan siten, että oppilaalla on riittävästi erilaisia mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan. Arvioinnin tulee olla monipuolista, esim. keskustelua tai kirjallista tuotosta tai toiminnallista arviointia. Formatiivista arviointia voidaan toteuttaa myös sähköisiä työkaluja käyttäen.

2.4 Arviointikeskustelu / nivelvaihekeskustelu

Luokilla 1, 3, 4, ja 5 toteutetaan arviointikeskustelu joului-tammikuussa. Luokilla 7-9 käydään arviointikeskustelu joului-helmikuun aikana.

Arviointikeskustelun pohjana ovat opiskelusuunnitelmaan kirjatut asiat. Arviointikeskusteluun osallistuvat huoltaja, oppilas ja opettaja. Jos huoltaja ei saavu paikalle, pidetään keskustelu oppilaan kanssa. Yhteistyö kotien kanssa on olennainen osa hyvää arviointikulttuuria. Arviointikeskustelussa kiinnitetään huomiota oppilaan vahvuuksiin ja onnistumisiin oppijana sekä käsitellään oppimistavoitteita ja oppimisen edistymistä. Yhdessä sovitut tavoitteet lukuvuoden loppuajalle kirjataan käytössä olevaan opiskelusuunnitelmaan. Kun arviointikeskustelu on pidetty, se kirjataan pidetyksi opiskelusuunnitelmaan.

Tehostetussa ja erityisessä tuessa opiskelevat oppilaat ja heidän huoltajansa saavat palautetta opiskelun etenemisestä ja tukimuodoista oppimissuunnitelman päivityspalavereissa. Niitä järjestetään vähintään kerran syyslukukaudella ja kerran kevätlukukaudella ja tarpeen mukaan useammin.

Luokilla 2 ja 6 käydään nivelvaihekeskustelut maalisi-huhtikuussa. Arviointikeskustelussa opettaja voi nostaa keskusteluun esimerkiksi seuraavan listauksen mukaisia asioita:

Lapsen vahvuudet

- Lapsi saa nostaa itse omia vahvuuksiaan esiin.
- Tutustutaan oppilaan tekemiin itsearviointeihin, vertaisarviointeihin ja valikoimaan oppilaan kouluvuoden aikana tekemiä töitä.

Edistyminen kielellisissä valmiuksissa, erityisesti

- Kysymisen ja avun pyytämisen taito
- Kuuntelemisen taito:
  - Taito kuunnella aikuista/opetusta
  - Taito kuunnella toista lasta
- Ymmärtäminen
- Vuorovaikutustaidot ja taito ilmaista itseään eri keinoin
- Lukeminen ja kirjoittaminen

Edistyminen työskentelytaidoissa

- Itsenäisen työskentelyn taidot
- Parin kanssa työskenteleminen

Erilaisissa ryhmissä toimiminen

- Onnistuuko työskentely kaikkien kanssa?
- Työskentelyrauhan antaminen itselle ja muille
- Hyvät käytöstavat
- Lapsen työskentelyn vahvuudet

Edistyminen taidossa huolehtia omista ja yhteisesti sovituista tehtävistä

- Omista tavaroista ja tehtävistä huolehtiminen
- Aikatauluissa pysyminen

Siirtymätilanteet

- Ohjeiden ymmärtäminen ja muistaminen
- Ohjeiden noudattaminen
- Pettymyksen sietäminen

Arviointikeskustelussa annetaan palautetta oppilaan edistymisestä eri oppiaineissa.

2.5 Välitodistus

Luokilla 6-9 oppilaalle annetaan numeerinen välitodistus joulukuussa.

Erillinen välitodistus tulee **tarvittaessa** antaa yhdeksännen luokan oppilaalle jatko-opintoihin pyrkimistä varten. Yhdeksännen luokan oppilaalle annettavaa välitodistusta varten oppilaan osaaminen arvioidaan samoin perustein kuin päättöarvioinnissa. Arviota oppilaan käyttäytymisestä ei merkitä 9. vuosiluokalla annettavaan välitodistukseen.

3 Arviointi lukuvuoden päätteeksi

3.1 Laaja-alaisen osaamisen arviointi

Oppilas arvioi laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden saavuttamista itsearviointilomakkeella lukukausittain. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet on määritelty seutukunnallisessa opetussuunnitelmassa jokaiseen oppiaineeseen.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden itsearviointi voidaan toteuttaa joko paperiversiona (liitteet s. 20-25 tai seutukunnallinen lomake opetussuunnitelman liitteestä) tai sähköisesti Wilmassa.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet:

- ajattelu ja oppimaan oppiminen
- kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
- itsestä huolehtiminen ja arjen taidot
- monilukutaito
- tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
- työelämätaidot ja yrittäjyys
- osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen.

3.2 Lukuvuositodistus

Jokaisen lukuvuoden päätteeksi oppilas saa lukuvuositodistuksen, joka on opetushallituksen määräysten mukainen. Todistuksen ulkoasua päivitetään 1.8.2019 alkaen. Muutoksia tulee lähinnä värimaailmaan, joka päivitetään Tammelan graafisen ohjeistuksen mukaiseen ilmeeseen. Kunnan vaakuna poistuu ja tilalle tulee kunnan virallinen, oranssi logo.

Lukuvuositodistuksen liitteenä jaetaan sanallinen arviointi 1. – 4. luokilla. Liite päivitetään uusia, yhteisiä kriteerejä vastaavaksi.

Peruskoulun päättävälle oppilaalle annetaan päättötodistus, josta tarkemmin luvussa 5.

4 Käyttäytymisen arviointi

Opetussuunnitelman valtakunnallisten perusteiden mukaan käyttäytymisen ohjaus sekä käyttäytymiseen liittyvien tietojen ja taitojen opettaminen ovat osa koulun kasvatustehtävää. Oppilaita ohjataan ottamaan huomioon muut ihmiset ja ympäristö sekä noudattamaan yhteisesti sovittuja toimintatapoja ja sääntöjä. Heille opetetaan koulun erilaisissa vuorovaikutustilanteissa asiallista, tilannetietoista käyttäytymistä ja hyviä tapoja.

4.1. Käyttäytymisen tavoitteet Tammelassa

Valtakunnallinen opetussuunnitelma edellyttää, että käyttäytymistä arvioidaan ja oppilaalle annetaan käyttäytymisestä ohjaavaa palautetta suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa käyttäytymiselle asetettuihin tavoitteisiin. Käyttäytymisen tavoitteiden tulee perustua koulun kasvatustavoitteisiin, koulun toimintakulttuuria määrittäviin linjauksiin ja järjestyssääntöihin.

Tammelassa käyttäytymisen arviointikriteerit on tehty yhteistyössä kaikkien koulujen opettajien ja oppilaiden kanssa. Opettajien äänet tuotiin kuuluviin arviointiryhmän kautta ja oppilaiden mielipiteet koulujen oppilaskuntien hallitusten kautta. Nämä kriteerit hyväksyttiin sivistyslautakunnassa toukokuussa 2019. Huoltajille ne esitellään koulujen kautta syksyllä ja mahdolliset parannusehdotukset toimitetaan koulunjohtajien kautta sivistyslautakunnalle käsiteltäväksi.

Sanalliset arviointikriteerit on laadittu erityisesti vuosiluokille 1-4, joilla on käytössä erillinen käytösluokitus lukuvuositodistuksen yhteydessä. Sitä voidaan kuitenkin käyttää ylemmilläkin luokka-asteilla. Varsinkin kyläkouluissa voi olla sopivaa käyttää kaikille samoilla sanoilla avattua kriteeristöä. Numeeriset kriteerit on laadittu erityisesti yläkouluikäisten käyttäytymisen arviointiin, mutta niitä voidaan käyttää myös esimerkiksi 5-6-luokkien arvioinnissa, joiden käyttäytymistä arvioidaan numeerisesti. Käytökriteerit löytyvät taulukoista s. 26-27.

Koulujen tulee kirjata lukuvuosisuunnitelmaan, kumpaa käytökriteeritaulukkoa kyseinen koulu tai tietty luokka-aste käyttää. Taulukon tulisi olla oppilaalle käytöksen tavoitteita avaava, opettajalle selkeä työkalu arvioinnissa ja huoltajalle hyvä tietopaketti oppilaan käytöksen tavoitteista ja arvioinnista.

Käyttäytymisen arviointi perustuu Tammelassa yhteisesti sovittuihin tavoitteisiin ja kriteereihin.

Käyttäytymisen tavoitteet Tammelan perusopetuksessa (luokat 1-9)

1. Oppilas suhtautuu myönteisesti koulutyöhön ja kouluyhteisön toimintaan.
2. Oppilas osaa tehdä yhteistyötä sekä vertaisryhmän että koulun aikuisten kanssa.
3. Oppilas kunnioittaa toisten fyysistä ja psyykkistä koskemattomuutta.
4. Oppilas noudattaa koulun järjestyssääntöjä ja muita yhteisesti sovittuja toimintatapoja ja sääntöjä.
5. Oppilas käyttäytyy asiallisesti kaikkia kouluyhteisön jäseniä kohtaan ja noudattaa yleisiä hyviä käytöstapoja.
6. Oppilas arvostaa omaa ja muiden työtä, tukee työrauhaa.
7. Oppilas toimii luotettavasti ja rehellisesti.

4.2 Käyttäytymisen arviointi 1.- 4.luokilla

Käyttäytymisen arviointi on sanallista vuosiluokilla 1-4. Se arvioidaan lukuvuositolustuksen liitteenä.

Käytöskriteerit löytyvät taulukosta sivulla 29. Sitä olisi hyvä käydä oppilaiden kanssa läpi lukuvuoden tavoitteita asetettaessa. Taulukkoa voi käyttää oppilaiden itsearviointityökaluna ja arviointikeskustelussa se ohjaa keskustelua oppilaan käytöksestä koulupäivien aikana.

4.3 Käyttäytymisen arviointi 5-9-luokilla

Vuosiluokilla 5-9 käyttäytyminen arvioidaan numeerisesti yhdellä arvosanalla. Käytöskriteerit löytyvät sivulta 30. Päättöarvioinnissa käyttäytymistä ei automaattisesti arvioida. Huoltajien pitää pyytää sitä erillisellä lomakkeella yhdeksannen luokan keväällä hyvissä ajoin ennen lukuvuoden päättymistä.

5 Tehostetun ja erityisen tuen oppilaan arviointi

5.1 Opiskelun erityiset painoalueet

Opiskelun erityiset painoalueet on eriyttämisen muoto tehostetun ja erityisen tuen aikana. Painoalueittain opiskellessa oppiaineen oppimäärä eri ole yksilöllistetty, vaan se sisältää aineen välttämättömät sisällöt (opettaja määrittelee vrt. OPS), perustanaan opetussuunnitelman perusteet, hyvän osaamisen kuvaukset sekä päättöarvioinnin kriteerit. Painoalueet ovat siis oman vuosiluokan tavoitteita, ei alempien.

Painoalueittain opiskelu kirjataan oppimissuunnitelmaan tai HOJKS:iin yhtenä tukimuotona, sekä oppiaineen kohdalle sisällöt eriteltyinä. Oppiaineen sisältöihin tutustuminen on ehdottoman tärkeää, jotta osataan määritellä mitkä ovat välttämättömiä sisältöjä ja siten myös arvioida osaamista suhteessa tavoitteisiin. Oppiaineen tuntemus, erityisosaaminen, yhteistyö muiden opettajien kanssa on tärkeää.

Painoalueittain opiskelu voi olla väliaikainen ratkaisu, joten opetuksen sisältöjä lisätään edistymisen mukaisesti. Mikäli oppilas ei saavuta ydinsisältöjen tavoitteita hyväksytysti tulee miettiä, onko oppiaineen yksilöllistäminen ajankohtaista.

Opetushallituksen ohjeistus opiskelun erityisistä painoalueista:

https://www.oph.fi/saadokset_ ja_ohjeet/ohjeita_koulutuksen_jarjestamiseen/perusopetukseen_jarjestaminen/tietoa_tuen_jarjestamisesta/opiskelun_erytyiset_painoalueet

5.2 Oppiaineen yksilöllistäminen

Oppiaineen oppimäärän yksilöllistäminen merkitsee oppilaan oppimiselle asetettavan tavoitetaso määrittämistä hänen edellytystensä mukaiseksi. Tavoitteiden tulee kuitenkin olla oppilaalle riittävän haasteellisia. Oppimäärän yksilöllistämistä määrätään erityisen tuen päätöksessä. Pedagoginen selvitys sisältää erilliset perustelut yksilöllistämiseksi kussakin oppiaineessa. Jokaisen oppiaineen kohdalla arvioidaan erikseen, voiko oppilas opiskella oppiainetta yleisen oppimäärän mukaan vai tuleeko oppiaineen oppimäärä yksilöllistää. Jos yksilöllistettyjen oppiaineiden määrää on tarpeen myöhemmin lisätä tai vähentää, tehdään uusi pedagoginen selvitys ja sen pohjalta uusi erityisen tuen päätös.

Yksilöllistetyn oppimäärän tavoitteet ja sisällöt johdetaan oppiaineen luokka-asteen yleisistä tavoitteista ja sisällöistä, myös alempien luokkien tavoitteita ja sisältöjä voidaan soveltaa. Ne kuvataan riittävän selkeästi ja yksityiskohtaisesti oppilaan HOJKSissa. Tämä on tärkeää, koska oppilaan opetus ja arviointi toteutetaan HOJKSiin kirjatun perusteella kyseisessä oppiaineessa. Oppilaan suorituksia arvioidaan suhteessa HOJKSissa määriteltyihin, hänelle yksilöllisesti asetettuihin tavoitteisiin. Oppilaan opiskelua tuetaan lisäksi erilaisilla pedagogisilla järjestelyillä ja tarvittaessa eri tukimuodoilla. Kunkin oppiaineen opetuksesta vastaava opettaja, tai jos opettajia on useita, opettajat yhdessä, laativat edellä mainitut HOJKSin sisällöt.

Yksilöllistetyn oppimäärän mukaan opiskeltavan oppiaineen numeroarvosana ja sanallinen arvio merkitään todistukseen tähdellä (*) sekä opintojen aikaisessa että päättöarvioinnissa. Todistuksen lisätietoja -kohtaan tulee maininta siitä, että oppilas on opiskellut tähdellä merkityt oppiaineet yksilöllistetyn oppimäärän mukaan. Sanallista arviointia voidaan käyttää numeroarvioinnin sijasta kaikilla vuosiluokilla ja myös päättötodistuksessa.

5.3 Oppiaineen opiskelusta vapauttaminen

Oppimäärän yksilöllistäminen on ensisijainen vaihtoehto ennen oppilaan vapauttamista oppimäärän suorittamisesta. Vapauttamiseen oppimäärän opiskelusta tulee olla erityisen painavat syyt ja se perustuu jokaisen oppilaan kohdalla yksilölliseen harkintaan. Vapauttamisesta oppiaineen opiskelusta tehdään hallintopäätös perusopetuslain 18 §:n perusteella. Jos oppilaalla on erityisen tuen päätös, vapauttamisesta päätetään erityisen tuen päätöksessä. Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden oppiaineiden opiskelusta vapauttamisesta on säädetty erityissäännöksissä. Oppilaalle, joka on muutoin kuin tilapäisesti vapautettu jonkin aineen opiskelusta, tulee järjestää vastaavasti muuta opetusta tai ohjattua toimintaa.

5.4 Toiminta-alueopetuksen arviointi

Toiminta-alueittain järjestetyssä opetuksessa arviointi tapahtuu toiminta-alueittain. Arviointi annetaan aina sanallisena. Mikäli jokin toiminta-alue sisältää yksittäisen oppiaineen tavoitteita ja sisältöjä, tämä voidaan kuvata osana sanallista arviointia tai todistuksen liitteessä.

6 Erityisessä tutkinnossa suoritettut opinnot – esimerkiksi kotiopetuksessa olevan oppilaan arviointi

Perusopetuksen oppimäärä tai sen osa voidaan suorittaa perusopetuslaissa ja –asetuksessa tarkoitetussa erityisessä tutkinnossa. Erityisen tutkinnon voi järjestää se, jolla on lupa järjestää perusopetusta. Erityiseen tutkintoon osallistuvan tulee osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat perusopetuksen eri oppiaineiden yleisen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja.

Erityisessä tutkinnossa käytettävät todistukset ovat:

1. Todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta
2. Todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä
3. Todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta

Jos oppilas tai muu henkilö suorittaa perusopetuksen jonkin oppiaineen oppimäärän erityisessä tutkinnossa, hänelle annetaan todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta. Todistuksesta tulee käydä ilmi suoritettu oppiaine ja oppimäärä. Samaan todistukseen voidaan merkitä useamman oppiaineen suoritukset. Vain osan perusopetuksen oppimäärästä, kuten vuosiluokan oppimäärän, suorittaneelle annetaan todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä.

Jos perusopetuksen koko oppimäärä on suoritettu erityisessä tutkinnossa, annetaan todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta.

Todistuksiin merkitään samat yleistiedot kuin päättötodistukseen. Suoritetuista oppiaineista merkitään oppiaineen nimi, oppimäärä sekä arvosana. Yhteisten oppiaineiden laajuutta vuosiviikkotunteina ei merkitä. Oppivelvollisen on suoritettava hyväksytysti kaikki perusopetuksen oppimäärään kuuluvat yhteiset oppiaineet saadakseen todistuksen perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta.

7 Maahanmuuttajaoppilaiden arviointi

Maahanmuuttajaoppilaalla tarkoitetaan sekä Suomeen muuttaneita että Suomessa syntyneitä maahanmuuttajataustaisia oppilaita sekä tietyin edellytyksin paluumuuttaja- ja adoptiolapsia. Maahanmuuttajaoppilaiden opetuksessa noudatetaan yleistä opetussuunnitelmaa ottaen huomioon oppilaiden äidinkieli ja kulttuuri sekä maassaoloaika. Tavoitteena on tukea oppilaan kasvamista suomalaisen kieli- ja kulttuuriyhteisön jäseneksi samalla tukien oppilaan kasvua hänen oman kieli- ja kulttuuriyhteisönsä jäseneksi. Peruskouluikäiset maahanmuuttajataustaiset lapset aloittavat koulunkäyntinsä valmistavassa opetuksessa, mikäli heidän suomen kielen taitonsa sitä vaatii. Valmistavan opetuksen ryhmien muodostamisesta päättää sivistysjohtaja.

7.1 Valmistavan opetuksen oppilasarviointi

Seutukunnalla on laadittu yhteisesti perusopetuksen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma 2016. Sieltä löytyvät valmistavassa opetuksessa olevien maahanmuuttajaoppilaiden oppimisen arviointiasiakirjat. Valmistavan opetuksen opetussuunnitelma löytyy osoitteesta <https://peda.net/forssa/ops2016/hpvoo2>.

7.2 Yleisopetuksessa opiskelevien oppilasarviointi

Maahanmuuttajalapsille laaditaan oppimissuunnitelma yhteistyössä oppilaan huoltajan kanssa. Oppimissuunnitelmaan kirjataan oppilaan aikaisempi kouluhistoria, lähtötaso ja henkilökohtaiset oppimistavoitteet eri oppiaineissa sekä opetusjärjestelyt, kuten tukiovetuksen järjestäminen eri aineissa, suomi toisena kielenä opetus sekä muut oppilasta koskevat opetusjärjestelyt. Koulu toimii yhteistyössä maahanmuuttajaoppilaiden huoltajien kanssa niin, että huoltajilla on mahdollisuus tutustua suomalaiseen koulujärjestelmään ja koulukulttuuriin sekä opetussuunnitelmaan ja arviointiperusteisiin.

Maahanmuuttajaoppilaalle opetetaan suomi äidinkielenä sijasta suomi toisena kielenä, jos hänen suomen kielen taitonsa jollakin kielitaidon osa-alueella ei ole äidinkielen tasoinen. Suomen kieli arvioidaan joko suomi toisena kielenä – tai suomi äidinkielenä – oppimäärän mukaan sen mukaisesti, mitä opiskeltavasta oppimäärästä on oppilaan osalta päätetty.

Maahanmuuttajaoppilaiden eri oppiaineiden arvioinnissa lähtökohtana on oppilaan vähitellen kehittyvä kielitaito. Suomen kielen mahdollisia puutteita pyritään vähentämään monipuolisilla, joustavilla ja oppilaan tilanteeseen sovitetuilla arviointimenetelmillä. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan tausta, kuten oppilaan oppimishistoria, kasvatus- ja opetusperinteet sekä oppilaan kieli- ja kulttuuritausta. Oppilaan arvioinnissa on käytettävä monipuolisia, joustavia ja oppilaan tilanteeseen sovitettuja arviointimenetelmiä, jotta oppilas kykenee osoittamaan osaamisensa suomen kielen taitojen puutteista huolimatta. Oppilas, joka ei puutteellisen kielitaidon

vuoksi voi suorittaa koko vuosiluokan oppimäärää, voidaan siirtää seuraavalle vuosiluokalle, jos oppilaan opettajat ja rehtori katsovat, että hänellä on valmiuksia selviytyä seuraavan vuosiluokan tavoitteista.

Päätösarvioinnissa otetaan huomioon kielitaidon kaikki osa-alueet (puhuminen, ymmärtäminen, kirjoittaminen). Kielen osaamisen taso yhdeksännellä luokalla arvosanalle 8 on taitotasokuvaus-asteikon mukaan B1.1.-B1.2.

Maahanmuuttajien äidinkieli –oppimäärä arvostellaan numerolla päättötodistukseen, mikäli oppilas on opiskellut sitä vuosiluokkien 7-9- aikana vähintään kaksi vuosiviikkotuntia. Muussa tapauksessa se arvioidaan merkinnällä ”hyväksytty”. Samaa kieltä ei voida arvioida sekä vieraana että äidinkielenä. Jos oppilas on opiskellut maahanmuuttajien äidinkieli – oppimäärän mukaisesti, todistukseen merkitään, mitä kieltä hän on opiskellut.

Maahanmuuttajien todistuksessa käytetään sanallista arviointia vuosiluokilla 1-3- Vuosiluokilla 4-9 oppilasarvioinnissa käytetään numeroarvostelua, jota voidaan täydentää sanallisella arvioinnilla. Puutteellisen suomen kielen taidon vuoksi oppiaineita voidaan aluksi arvioida osallistumismerkinnällä.

8 Päätösarviointi

Lukuvuositodistus

Lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi on kokonaisarvio oppilaan koko lukuvuoden edistymisestä ja suoriutumisesta. Lukuvuositodistus on myös päätös oppilaan siirtymisestä seuraavalle luokalle tai hänen jättämisestään luokalle.

Jokainen oppilas saa lukuvuoden päättyessä lukuvuositodistuksen. Perusopetuksen päättötodistus annetaan oppilaalle, joka suoriutuu hyväksytysti oppiaineiden tavoitteista. Tammelassa on käytössä paikallisesti hyväksytyt lukuvuositodistukset, jotka löytyvät arvioinnin käsikirjan liitteenä sivulta 28 alkaen. Käyttäytyminen arvioidaan erillisellä liitteellä 1. - 4. luokilla paikallisesti hyväksytyjen tavoitteiden ja kriteerien mukaisesti. Viidenneltä luokalta lähtien käyttäytymistä arvioidaan numeerisesti paikallisten kriteerien mukaisesti.

Päätösarviointi

Päätösarvioinnin ajoittuminen

Päätösarviointi ajoittuu oppiaineesta ja paikallisesta opetussuunnitelmaratkaisusta riippuen vuosiluokille 7, 8 tai 9. Päätösarviointiin johtavien arviointikäytäntöjen tulee olla oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisia.

Päättöarvioinnin tehtävä

Päättöarvioinnin tehtävänä on määritellä, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut oppiaineen oppimäärän tavoitteet. Arvioinnin tuloksena annettava numeroarvosana tai sanallinen arvio kuvaa oppilaan suoriutumisen tasoa suhteessa kunkin oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin ja päättöarvioinnin kriteereihin.

Päättöarvosanan muodostaminen

Perusopetuksessa oppilaan päättöarvosanaa ei muodosteta suoraan oppilaan aiempien kurssi-, jakso- tai lukuvuovuositodistusten arvosanoista lasketun keskiarvon perusteella. Koska osaamisen kehittyminen on aina kumuloituvaa, päättöarvosanan muodostamisen tulee perustua oppilaan opintojen päättyessä osoittamaan osaamisen tasoon suhteessa oppimäärän tavoitteisiin ja päättöarvioinnin kriteereihin.

Valinnaisten aineiden arviointi päättöarvioinnissa

Ne valinnaiset aineet, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, arvioidaan numeroin. Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet ja tällaisista oppimääristä koostuvat kokonaisuudet arvioidaan sanallisesti (hyväksyty/hylätty). Lisäksi numeroarvosanan sijasta oppilas voi saada hyväksyty-merkinnän valinnaisesta kielestä, jos huoltaja pyytää sitä kirjallisesti. Mikäli sanallisesti arvioitu valinnainen aine katsotaan jonkin yhteisen aineen syventäviksi opinnoiksi, sen suoritus voi korottaa kyseisen oppiaineen arvosanaa.

Päättötodistuksen liitteet

Päättötodistukseen voi kuulua liitteitä, esimerkiksi arvio oppilaan käyttäytymisestä ja työskentelystä sekä sanallinen hyväksyty/hylätty-liite alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävistä valinnaisista aineista. Jokaisesta liitteestä tulee ilmetä oppilaan tunnistetiedot. Päättötodistuksen liitteistä ei tule mainintaa päättötodistukseen.

Huoltajien ja oppilaiden tulisi huomioida, että käyttäytymisen arviointiliitettä ei automaattisesti jaeta päättötodistuksen yhteydessä. Se pitää erikseen pyytää huhtitoukokuussa erillisellä lomakkeella.

9 Käytettävät todistukset

1.8.2019 alkaen Tammelan kouluissa on käytössä todistusohjelmat, joiden ulkoasu on hyväksytty sivistyslautakunnassa toukokuussa 2019. Todistusohjelman löytyy sivulta 28 ja 29.

10 Liitteet

Laaja-alaisen osaamisen arviointilomakkeet

Käytöksen sanallisen arvioinnin kriteerit

Käytöksen numeerisen arvioinnin kriteerit

Lukuvuositodistus ja käyttäytymisliite ykkösluokalle

Laaja-alaisen osaamisen itsearviointi ja tavoitteet 1-2 lk

NIMI: _____ LUOKKA: _____ PÄIVÄYS: _____

 = Tämä sujuu hyvin. = Tähän täytyy panostaa. = Tätä täytyy parantaa paljon.	<p>Väritä tähtiä näkömuksesi mukaan tällä luokittelulla.</p>
---	--

L1 AJATTELU JA OPPIMAAN OPPIMINEN	
Olen kiinnostunut oppimaan uutta.	
Tiedän, mitä osaan hyvin ja mitä pitää vielä harjoitella.	
Keskityn työn tekemiseen.	
L2 KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU	
Noudatan yhteisiä sopimuksia ja ohjeita.	
Osaan kertoa mielipiteeni.	
Pystyn työskentelemään kaikkien kanssa.	
L3 ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT	
Osaan toimia ohjeen mukaan.	
Siivoan jälkeni.	
Toimin ja puhun ystävällisesti.	
Tiedän asioita, jotka saavat minut voimaan hyvin.	

L4 MONILUKUTAITO	
Löydän tietoa teksteistä, kuvista ja merkeistä.	
Tiedän, mistä voin etsiä tietoa.	
Ymmärrän lukemaani.	
L5 TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGIAN OSAAMINEN	
Osaan käyttää tietokonetta /tablettia ja puhelinta kirjoittamiseen.	
Olen kokeillut ja käyttänyt sähköisiä oppimateriaaleja.	
L6 TYÖELÄMÄTAIDOT JA YRITTÄJYYS	
Arvostan omaa ja toisten koulutyötä.	
Jaksan yrittää, vaikka en heti onnistu.	
L7 OSALLISTUMINEN, VAIKUTTAMINEN JA KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN RAKENTAMINEN	
Osallistun yhteisten asioiden suunnitteluun ja osaan kertoa mielipiteeni.	
Ymmärrän, miten luonnosta pidetään hyvää huolta.	

Omat vahvuuteni: _____

_____

_____

Omat tavoitteeni:

_____

_____

_____

Laaja-alaisen osaamisen itsearviointi ja tavoitteet 3-4 lk

NIMI: _____ LUOKKA: _____ PÄIVÄYS: _____

 = Tämä sujuu hyvin. = Tähän täytyy panostaa. = Tätä täytyy parantaa paljon.	Väritä tähtiä näkemyksesi mukaan tällä luokittelulla.
---	---

L1 AJATTELU JA OPPIMAAN OPPIMINEN	
Suhtaudun koulutyöhön myönteisesti.	
Keskityn työn tekemiseen.	
L2 KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU	
Noudatan yhteisiä sopimuksia ja ohjeita.	
Osaan kertoa mielipiteeni.	
Pystyn työskentelemään kaikkien kanssa.	
L3 ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT	
Osaan toimia ohjeen mukaan.	
Siivoan jälkeni.	
Toimin ja puhun ystävällisesti.	
Tiedän, mikä saa minut voimaan hyvin.	
L4 MONILUKUTAITO	
Löydän tekstistä avainsanoja.	
Osaan tuottaa erilaisia tekstejä.	
Löydän eri lähteistä tietoa ja kuvia.	

L5 TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGIAN OSAAMINEN	
Olen kokeillut ja käyttänyt erilaisia tieto- ja viestintälaitteita.	
Olen kokeillut ja käyttänyt erilaisia sähköisiä materiaaleja.	
L6 TYÖELÄMÄTAIDOT JA YRITTÄJYYS	
Arvostan omaa ja toisten koulutyötä.	
Jaksan yrittää, vaikka en heti onnistu.	
L7 OSALLISTUMINEN, VAIKUTTAMINEN JA KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN RAKENTAMINEN	
Osallistun yhteisten asioiden suunnitteluun ja päättämiseen.	
Minua kiinnostaa tekemieni valintojen vaikutus luontoon.	

Omat vahvuuteni:

Omat tavoitteeni:

Laaja-alaisen osaamisen itsearviointi ja tavoitteet 5-6 lk

NIMI: _____ LUOKKA: _____ PÄIVÄYS: _____

 = Tämä sujuu hyvin = Tähän täytyy panostaa. = Tätä täytyy parantaa paljon.	Väritä tähtiä oman näkemyksesi mukaan tällä luokittelulla.
--	--

L1 AJATTELU JA OPPIMAAN OPPIMINEN	
Suhtaudun koulutyöhön myönteisesti.	
Keskityn työn tekemiseen.	
Osaan opiskella itsenäisesti.	
Osaan arvioida oppimistani ja minulle sopivia tapoja oppia.	
L2 KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU	
Noudatan yhteisiä sopimuksia ja ohjeita.	
Ilmaisen itseäni selkeästi ja rohkeasti muiden edessä.	
Pystyn työskentelemään kaikkien kanssa.	
L3 ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT	
Osaan toimia ohjeen mukaan.	
Pidän huolen omista ja yhteisistä koulutavaroista.	
Toimin ja puhun ystävällisesti.	
Tiedän, mikä saa minut voimaan hyvin.	
Osaan aikatauluttaa tehtäviäni ja läksyjäni.	
Ymmärrän asioiden taloudellisen arvon.	

L4 MONILUKUTAITO	
Osaan lukea ja tulkita erilaisia tekstejä.	
Osaan tuottaa erilaisia tekstejä.	
Osaan käyttää ja vertailla kriittisesti eri tietolähteitä.	
L5 TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGIAN OSAAMINEN	
Osaan käyttää tieto- ja viestintäteknikkaa tehtävissä ja tiedonhankinnassa.	
Osaan etsiä tietoa eri lähteistä ja suhtaudun tietoon kriittisesti.	
Käyttyädyn sosiaalisessa mediassa vastuullisesti ja hyviä tapoja noudattaen.	
L6 TYÖELÄMÄTAIDOT JA YRITTÄJYYS	
Arvostan omaa ja toisten koulutyötä.	
Olen koulutyössäni aloitteellinen.	
Löydän omia ratkaisuja.	
L7 OSALLISTUMINEN, VAIKUTTAMINEN JA KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN RAKENTAMINEN	
Osallistun yhteisten asioiden suunnitteluun ja päättämiseen.	
Kohtelen muita tasa-arvoisesti.	
Otan huomioon ympäristöä tehdessäni valintoja.	

Omat vahvuuteni:

Omat tavoitteeni:

Käyttäytymisen sanallisen arvioinnin kriteerit Tammelassa

Tavoite	Arvioitava taito	Erinomaisesti	Hyvin	Vaihtelevasti	Tarvitset harjoitusta	Tarvitset jatkuvaa tukea
1.Oppilas suhtautuu myönteisesti koulutyöhön ja kouluyhteisön toimintaan.	Suhtaudut myönteisesti koulutyöhön.	Asennoidut myönteisesti kaikkiin oppiaineisiin. Teet annetut tehtävät positiivisella otteella. Yrität parhaasi ja ilmaiset myös innostusta. Olet luomassa positiivista ilmapiiriä.	Asennoidut yleensä positiivisesti, mutta satunnaisesti voit olla tyytymätön.	Et osoita erityistä innostuneisuutta. Suhtaudut myönteisesti vain omiin kiinnostuksen kohteisiin.	Asenteesi vaihtelee kovasti mielialasi mukaan. Kielteinen suhtautuminen on toistuvaa.	Suhtaudut pääsääntöisesti kielteisesti. Olet tyytymätön ja levität kielteisyyttä.
2.Oppilas osaa tehdä yhteistyötä sekä vertaisryhmän että koulun aikuisten kanssa. 3.Oppilas kunnioittaa toisten fyysistä ja psyykkistä koskemattomuutta.	Tulet toimeen muiden kanssa.	Osaat tehdä yhteistyötä kaikkien kanssa ja hyväksyt erilaisuuden. Et kiusaa. Autat ja kannustat muita oma-aloitteisesti.	Osaat tehdä yhteistyötä kaikkien kanssa ja hyväksyt erilaisuuden. Et kiusaa.	Pyrit yhteistyöhön kaikkien kanssa, mutta toiminnassasi esiintyy ajoittain huomautettavaa. Erilaisuuden hyväksymisessä on parannettavaa. Keskustelun jälkeen korjaat käytöstäsi.	Yhteistyö kouluyhteisön muiden jäsenten kanssa on vaihtelevaa. Olet ajoittain kannuksissa toisten kanssa. Saatat osallistua kiusaamiseen, mutta pyrit ojennettaessa korjaamaan käytöstäsi	Aiheutat toistuvasti epäsovua. Olet aloitteellinen toisten kiusaamisessa ja saatat ratkaista ristiriitatilanteita väkivaltaa käyttäen.
4.Oppilas noudattaa koulun järjestyssääntöjä ja muita yhteisesti sovittuja toimintatapoja ja sääntöjä.	Noudatat sovittuja sääntöjä ja annettuja ohjeita.	Noudatat myös vapaammissa tilanteissa ja ymmärrät niiden merkityksen.	Noudatat yleensä ja suhtaudut niihin myönteisesti.	Noudatat joissakin tilanteissa, mutta lipsahduksiakin sattuu varsin usein.	On vaikea noudattaa varsinkin silmän välttäessä. Aina et jaksa edes yrittää.	On toistuvasti vaikea noudattaa myös ohjatuissa tilanteissa. Rikot niitä myös tahallisesti.
5.Oppilas käyttäytyy asiallisesti kaikkia kouluyhteisön jäseniä kohtaan ja noudattaa yleisiä hyviä käytöstapoja.	Noudatat hyviä käytöstapoja.	Käyttäydyt kaikkia kohtaan luontevan kohteliaasti. Tervehdit ja käytät kohteliaisuussanoja (esim. huomenta, kiitos, ole hyvä ja anteeksi) oma-aloitteisesti. Hallitset kauniit ruokatavat.	Käyttäydyt asiallisesti ja käytät kohteliaisuussanoja. Hallitset hyvät ruokatavat.	Käyttäytymisesi muita kohtaan on vaihtelevaa ja ajoittain siinä on parantamisen varaa. Käytöstapojen noudattaminen onnistuu hyvin, jos yrität. Hallitset ruokatapoja.	Käyttäytymisessäsi muita kohtaan on usein parantamisen varaa. Toisinaan et edes yritäkään noudattaa käytöstapoja. Ruokatavoissa tarvitset harjoitusta.	Olet muita kohtaan toistuvasti epäystävällinen ja epäasiallinen. Käytät sopimatonta kieltä. Ruokatavoissa tarvitset tukea.
6.Oppilas arvostaa omaa ja muiden työtä, tukee työrauhaa.	Annat työrauhan itselle ja toisille.	Keskityt oppimiseen. Edistät toiminnallasi myös yhteistä työrauhaa.	Pääsääntöisesti keskityt oppimiseen ja annat toisille työrauhan.	Tilanteen mukaan keskityt ja silloin annat muillekin työrauhan. Työrauhan ylläpidossa on parannettavaa.	Sinulla on usein vaikeuksia keskittymisessä ja työrauhan ylläpidossa. Levität levottomuutta.	Et keskity oppimiseen. Toistuvista kielloista huolimatta häiritset jatkuvasti työrauhaa.
7. Oppilas on luotettava ja rehellinen.	Tavoitetta ei arvioida lukuvuositodistuksessa vuosiluokilla 1-4. Oppilaan mahdolliseen vilpilliseen käytökseen (valehtelu, luntaaminen, nimen väärentäminen, varkaus) puututaan kodin ja koulun yhteistyöllä tai tarvittaessa oppilashuollollisin toimenpitein.					

Käyttäytymisen numeerisen arvioinnin kriteerit Tammelassa

Arvioitava taito	10	9	8	7	6	5	4
Hyvien tapojen noudattaminen	käyttäytyy vastuuntuntoisesti, ystävällisesti, toisia kunnioittaen ja osaa säädellä käytöstään tilanteeseen sopivaksi	käyttäytyy vastuuntuntoisesti, ystävällisesti ja tilanteen edellyttämällä tavalla	käyttäytyy hyvin, ystävällisesti ja hyviä tapoja noudattaen	käytöksessä esiintyy ajoittain huomautettavaa	käyttäytyy huonosti, käytöksessä on usein huomautettavaa	käyttäytyy huonosti muiden viihtyvyyttä ja turvallisuutta heikentäen	käyttäytyminen vaarantaa muiden turvallisuuden
Sääntöjen noudattaminen	noudattaa ja kannustaa muita noudattamaan koulun sääntöjä	noudattaa koulun sääntöjä	toimii yleensä sääntöjä noudattaen ja osaa korjata toimintaansa	unohtaa joskus koulun säännöt, pyrkii korjaamaan toimintaansa	vaikeuksia noudattaa koulun sääntöjä, ei korjaa toimintaansa	suuria vaikeuksia toimia koulun sääntöjen mukaisesti	ei noudata koulun sääntöjä
Työrauha ja yhteistyö	huomioi muut, on omatoimisesti auttavainen ja toimii työrauhaa edistävästi	huomioi muut, on auttavainen ja toimii työrauhaa edistävästi	huomioi muut ja antaa työrauhan	muiden huomioiminen vaihtelevaa ja häiritsee toisinaan työrauhaa	muiden huomiointi vaikeaa ja häiritsee työrauhaa	vaikeuttaa toiminnallaan yhteistyön sujumista ja häiritsee jatkuvasti työrauhaa	yhteistyö muiden kanssa ei onnistu
Suhtautuminen koulutyöhön	suhtautuu koulutyöhön kehittävästi, edistää aktiivisesti omalla toiminnallaan koulun yhteishenkeä	suhtautuu myönteisesti koulunkäyntiin, edistää omalla toiminnallaan koulun yhteishenkeä	suhtautuu myönteisesti koulunkäyntiin, ylläpitää koulun yhteishenkeä	suhtautuu yleensä myönteisesti koulunkäyntiin	suhtautuu välinpitämättömästi koulunkäyntiin, rikkoo yhteishenkeä	kielteinen asenne koulunkäyntiin, pyrkii toiminnallaan rikkomaan koulun yhteishenkeä	vastustava asenne koulunkäyntiin

TAMMELAN KUNTA
x Asettelut koulut

LUKUVUOSITODISTUS 2018-2019
01.08.2019

Virtanen Viivi Kokelluoppilas
s. 13.11.2055

1. luokka

	Erittäin hyvät	Hyvin	Vaihtelevasti	Tarvitset harjoitusta	Tarvitset jatkuvas tukea
Äidinkieli ja kirjallisuus, suomen kieli					
Luet		X			
Hallitset oikeinkirjoituksen				X	
Ymmärrät lukemaasi		X			
Ilmaiset itseäsi suullisesti			X		
Tuotat tekstiä	X				
Matematiikka					
Lasket peruslaskutoimituksia	X				
Ratkaiset päässälaskutehtäviä		X			
Lasket soveltavia tehtäviä		X			

Seuraavissa oppiaineissa olet saavuttanut tavoitteet hyväksytysti: uskonto/elämäkatsomustieto, ympäristöoppi, liikunta, käsityö, kuvataide ja musiikki.

Lisätietoja: tähän stipenditieto, löytyy primuksen opiskelijarekisteristä, välilehti huomio (lisätietoja todistukseen)

Siirretään 4. vuosiluokalle.

Opettaja Sari L. Lukkala

Huoltajan allekirjoitus

Seuraava lukuvuosi alkaa 09.08.2018
koulun erikseen kotisivuillaan ilmoittamana aikana.

TAMMELA
www.tammela.fi

Tammelan kunta
x Asetteltut koulut

Lukuvuositodistuksen liite
01.06.2019

Virtanen Veikka TESTI OP
s. 13.11.2055

1 . vuosiluokka

Käyttäytymisliite

Suhtaudut myönteisesti koulutyöhön
Tulet toimeen muiden kanssa.
Noudatat sovittuja sääntöjä ja annettuja ohjeita.
Noudatat hyviä käytöstapoja.
Annat työrauhan itselle ja toisille.

Erittäin hyvin	Hyvin	Vaihtelevasti	Tarvitsen harjoitusta	Tarvitsen jatkuvaa tukea
			X	
		X		
X				
	X			
			X	

Luokanopettaja Sari L Lukkala

Huoltajan allekirjoitus